

مستطابق

۱۳۲۶

در سعادته یکی پسته خانه تارشوند
داوود مخصوصه در

مستطابق موافق آثار جدید مع المیزان قبول اولنور
درج ایدیلین آثار اطافه اولنور

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته لقی رساله در

در سعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

تبریزه دن مقوا یورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر.

در سعادته پسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور.

تاریخ تاسیسی:

۱۱ نور ۳۲۴

مؤسسری: ابراهیم زین العابدین - ح. اشرف ادیب

سنه لکی القایلی

۳۵ ۶۵

۵۰ ۹۰

۵۰ ۹۰ غروشدر.

در سعادته

ولایاتده

ممالک اجنبیهده

برنجی سنه

۲۲۴ ذی القعدة ۹ پنجشنبه ۲۰ تشرین ثانی ۳۲۴

عدد: ۱۵

نفسیه نشرفیت

تفسیر الفاظ

(اهد) «هدی، یمدی» دن صیغه امر اولوب دعا و تضرع مقامنده مستعملدر. مصدری اولان هدایت لطفه مقارن دلالت معناسنده در. بناء علیه خیر و سعادت دلالت وارشاد مقامنده استعمال اولنور. مقتضای مفهومی اولان مفعولیتک برنجیسنه بنفسه، ثانییه لام ویالی حرف جریله متعدی اولور. بعضاً ثانییهده بنفسه تعدیه اولنور. بناء علیه «هداء الله للحق والى الحق» دینلیدیکی کبی «هداه الله الحق» دخی دنیلور. شیخین [علامه زحشری وقاضی بیضاوی] عندنده اصل اولان استعمالی صورت اولی اولوب ایکنجی صورتله استعمالی «واختار موسى قومه» نظم جلیلی کبی حذف وایصاله محمولدر.

دلالت وارشاد ارائه طریق و بیان حقیقت دیمک اولمسنه مبنی هر مهدینک واصل سعادت و نائل سلامت اولمسی لازم گلیورسدهده بمقامنده مطلوبه موصل اوله جق دلالت مؤثره معناسنده در. زیرا قرآن کریمده بنفسه متعدی اوله رق وارد اولان هدایت فعللری علی الاکثر بویلهدر. «لهدینهم سبلنا» «وهدیک صراطاً مستقیماً» کبی

نوع بشرک مظهر اوله کلدیکی هدایت سبحانییه بالجمله افرادک مسعودیتلرینه مدار اوله جق غایت واسع و متنوع بر نعمت عظیمه در. طرق واسبابک تنوعی نسبتنده هدایتک تنوع ایلدیکی اقسامی حصر واحاطه ممکن دکلدر. بوراده بحث ایدجکمز اقسام هدایت هر برینک تحتنده بی نهایت انواع مندرج بولنان برطاقم اجناس و مراتبدن عبارتدرکه بولنر بوجه آتی درت قسمه حصر اولنه بیلور.

اما حیوانات سائرله ایله نباتات و معادن حقنده حکم و مصالح اقتضاسنه کوره وضع بیوریلان قوانین فطرت ایله فلکیاتک مدار انتظامی اولان موازین کلیه اشبو اقسام اربعدن خارجدر. حالبوکه کائناتک هر برنده مشاهده اولنان انتظام تام ایله ترقیات و تکملاتک هر نوعی مبدأ فیاض اقدسدن فیضان ایتمش الهام حقیقت و ابداع طبیعت قیلندن بر هدایت خاصه نک اثر مخصوصیدر. نصل که «اعطی کل شیء خلقه ثم هدی»، «والسما رفعها ووضع المیزان» کبی نصوص عالیله بو حقیقتی اشعار ایتکدهدر. بناء علی ذلک مقسم اولان هدایت الهیه نوع انسانه متعلق بولنان هدایتدن عبارت قلمشدر.

برنجی مرتبه: بر طاقم قوای محرکه و مدرکه افاضه بیورمق واسطه سیله حاصل اولان هدایتدرکه انسان بوسایهده معاش و معاد مصالحنه اهتدا ایدیور. قوای محرکه نک انواع عیدیه سی اولدیفی کبی قوای مدرکه دخی قوه عقلیه و حواس ظاهره و باطنه دن عبارتدر. ایشته انسان بو طریق ایله اقوال و اعمال و عقائد و اخلاق و مقامات و احواله متعلق هر شیده حق ایله باطل بینتی تقریقه اقتدار کسب ایدیور. ایکنجی مرتبه: اعتقاد یانده حق ایله باطل و عمل یانده صلاح و فساد بینتی فارق اوله جق حجج و دلائل نصبی واسطه سیله حصول بولان هدایتدرکه «الم نجم له عینین ولسانا وشفقتین وهدیناه النجین» نظم جلیلی ایله بویکی مرتبهیه اشارت بیورلمشدر.

معنای شریفی: انسان ایچون ایکی کوز و بر لسان ایله مدار تکلم و تزیین ایکی دوداق خلق ایتدم و نصب دلائل ایله کیندیسنی خیر و شر طریقینه دلالت ایلدم.

[«نجد» مکان مرتفع معناسندهدر. بوراده وضوحی اعتباریله ارتفاع معنوی بی حائر اولان دلیلده مستعملدر. بعض ارباب تفسیر «نجدین» ی

تقریر

مبدل منه اولان (الصراط المستقیم) ده منظور الیه وصف استقامت ، بدله نفس صراط اولمله نظم جلیل « جائی الفاضل زید » ترکیبک نظیری اولور . بومثالو ترکیبلرده ایسه تفازانی رحه الله تفسیرده اصل اولسنه مبنی عطف بیان احتمالی ترجیح ایشدر . واقعا بوعتبار ایله احتمال مذکورک رجحانی آشکاردر . فقط شواهد جلیله بیضاوی رحه الله تکرار عامل ملاحظه سیله طلب هدایتک مؤکد اولسنی التزامه بناء بدل قلمشدر . بدل قلندی صورتده دخی رفع ایهام بولنقله تفسیر و بیانی مفید اولور . بناء علیه هر احتمال کوره بومقامده موصوف صفتی تفسیر و ایضاح صدندنه ذکر ایدیش اولور . تفسیرایسه بر معنای مبهمی ک واضح بر عبارده ایله بیان دیمک اولسنه مبنی صراط انبیانک استقامتله اتصافی مشهور بولنقی لازم کثیر . والا مبهمی مبهم ایله تفسیر قیلندن اولور . کذلک استقامت وصفک صراط انبیایه انحصاری ده مستفاد اولور . والا اخص ایله تفسیر قیلندن اولور . حالبوکه تفسیرده مساوات شرطدر .

علم تفسیرده مقرر اولان اصوله کوره قرآن کریمی ینه قرآن کریم ایله تفسیر ایتک وجوه تفسیرک اقواسیدر . بناء علیه اشبو آیت جلیله بی « فاولئک مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین و الشهاداء و الصالحین و حسن اولئک رفیقاً » نظم کریمیه تفسیر ایدرک منعم علیه اولان ذواتی صنوف اربعه بی حاوی اولان ایمان کامل اصحابندن عبارت قیلقی راجحدر . نصل که بیضاوی مرحوم افاده سالفه سنده اشارت بیورمشدر . بعض مفسرین ایسه یالکز انبیای عظامدن و بعضلری دخی قبل النسخ و التحریف اصحاب موسی و عیسی علیهما السلامدن عبارت قیلشدر .

تفسیر الفاظ

« انعام » ایصال نعمت دیمکدر . « نعمت » ده استلذاذ اولنان ، منفعتی کوریلان هر شیئه شاملدر . نعم الهیه « وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها » نص جلیلی منظوقجه قابل احصا دکسه ده اولاً دنیوی و اخروی ، ثانیاً موهبی و کسبی قسملرینه تقسیم اولنور . بونلرک هر بری ده روحانی و جسمانی قسملرینه منقسمدر .

نعمت دنیویه نک موهبی قسمی : روحانیدن روح نفخی و انک عقل و اکا تابع فهم و فکر و نطق کبی قوا ایله اشراقی ، جسمانیدن تخلیق بدن ایله اکا حال اولان قوا و مقارنی بولنان صحت و کمال اعضا ، کسبی قسمی : روحانیدن نفسی رذائلدن تزکیه و اخلاق حسنه و ملکات فاضله ایله تحلیه ، جسمانیدن هیأت مطبوعه و صفات مستحسنه ایله بدنی تزین و مال و جاه ایله معیشتی تأمین ، نعمت اخرویه نک روحانیسی : قصور واقعی مغفرت ، رضای سبحانی به مظهریت ، جسمانیسی : اعلائی علیننه دخول و لذائذ ابدیهیه وصول ایله تمثیل اولنور .

نعمت کسبیه نک روحانی قسمنده کفر و ضلالتدن تبری داخلدر . چونکه کفر ازل رذائلدر . کذلک ایمان ایله تحلی و اتصاف ده داخلدر . زیرا ایمان ملکات فاضله نک احسنی و جله کالاتک اساسیدر .

فی الجمله ارتفاعلری مناسبیله والده مملرله تفسیر ایشلردر که چوجنک ابتداء ولادتنده انلری المکه باشلامی الهام حقه مستند بر لطف الهیدر . [اوچجی مرتبه : ارسال رسل و انزال کتب یعنی دعوت الی الله و تعیین طریق صواب واسطه سیله وقوع بولان هدایتدر که « وجعلناهم ائمة یهدون بامرنا » ، « ان هذا القرآن یمدی للقی هی اقوم » کبی نصوص قرآنییه هدایت الهیه نک شو مرتبه سنه دالدر .

معنای شریفی : « انبیای عظامی ائمة هدایت قلدیم که انلر امر الهیه استناداً ناسی دعوت صورتیه حقه دلالت ایدرلر » ، « بوقرآن کریم طریق صوابی بیان ایله اقوم واعدل بر شریعت جلیلهیه دلالت ایدیور . » « واما ثمود فهدیناهم » نص جلیلی مرتبه ثانییه و ثالثه نک ایکسینی ده جامعدر . معنای شریفی : قوم ثمودی بن عظیم الشان نصب دلایل و ارسال انبیای ایله حقه دلالت ایلدم .

در دنجی مرتبه : قلوبه سرائر اموری کشف و ارائه حقایق اشیایه باعث اولان وحی و الهام و رؤیای صادقیه مظهریت طریق ایله اولان هدایتدر که بوقسم هدایت انبیای عظام و اولیای کرام حضراتنه خاصدر . « اولئک الذین هدی الله فبهیهم اقتده » ، « و الذین جاهدوا فینا لهدینهم سبدا » نظم جلیلری بومرتبهیه دالدر .

معنای شریفی : « ذکر اولنان عباد مرسلینی الله عظیم الشان هدایت بیورمشدر ، ای حبیب اکرم ! سن انلرک مسالک عالیرینه سالک اول » ، « محض رضای ربانجی احرازه سعی و اجتهاد ایدنلری درکاهمه وصول یولرینه ، مقام قرب و شهوده البته ارشاد ایلرم » .

بلاغت

« صراط الذین انعمت علیهم » قول کریمی « الصراط المستقیم » ی تفسیر مقامنده ورود ایش بدل و یا عطف بیان قیلندندر . علم محوده بدل تسمیه قلنان تابع کلامده واقع نسبتله مقصود بالذاتدر . بو ایسه عاملک من حیث المعنی مکرر اعتبار ایدلسنی مقتضیدر . چونکه عاملک تکرری اعتبار ایدلسنه یا یالکز متبوعه تعلق حسبیه مقصود بالذات نسبتدن خالی بر اقلقی و یا خود تابعه صرفیه متبوعک مقصودیتی بالکلیه اخلال ایدلمک لازم کثیر .

اعتبار مذکورده بناء هر بدله تأکید نسبت تحقق ایتکده در که بدلاک فائده عامه سی بوندن عبارتدر . شو نظم شریفده اولدینی کبی موصوفک کندی صفتدن ابدالی صورتلرنده ایسه بیان تفسیر دخی بولنه جفندن نظم کریم انبیای عظام ایله سائر مؤمنینک مسلوکلری بولنان طریق حقک استقامت وصفیه مشهور و مشهودله اولسنی و بو شهرت و شهادتک طریق عالی مذکورده مختص بولسنی صورت قطعیه ده افاده ایتکده در .

عطف بیان قلندی تقدیرده مقصود بالنسبه متبوع اوله جفندن تابعک ذکر مجرد ایضاح و تفسیر ایچون اولور . بو خصوصک افاده مذکورده نسبتی درکار ایسه ده افاده تأکید جهتیله بدل ترجیح اولنشدر .

بیان مراد

تعداد اولان اقسام نعم ایچندن بومقامده مقصود قسم اخروینک کافه سی ایله برابر اکا موصل اولان اقسام دنیویه در . چونکه « انعمت » نك مقولی حذف اولنه رق نعمت مطلقه یه اشارت بیورلمشدر . « نعمت مطلقه » ایسه نعمت کامله یه محمولدر که من کل وجه نعمت عد اولنه حق شیلردن عبارتدر . بوده نعم جلیله اخرویه ایله انلرک حصوله باعث اولان موهبی وکسی بالجمله دنیا نعمتلیدر . زیرا بونلر ایله دنیاده انتفاع حاصل اولدینی کبی سعادت ابدیه یه نوسل اولنمقده دره . نعم اخرویه یه موصل اولمیان نعم دنیویه ایله دنیاده انتفاع اولنیورسه ده آخرته باعث نعمت ومورث عقوبت اولملرینه مبنی هرجهته نعمت عد اولنلر . وبناء علیه نعمت کامله ده داخل قلفزلر .

اطلاقی کاله صرف ایله مقصود اولان نعمتلی تخصیص ائمه نك مداری وقرینه سوده « الذین انعمت علیهم » نظم کریمی ایله مراد الهی مؤمنلردن عبارت اولمسیدر . خارج براقیلان نعم دنیویه ایسه مؤمنینه خاص اولیوب سائرلرده شاملدر .

مناسرتی اسماعیل منعی

10704-10708

نجائب قرآنیہ

سورة آل عمران : آیت - ۱۹۹

« وان من اهل الکتاب لمن يؤمن بالله وما انزل الیکم وما انزل الیهم خاشعین لله لا یشترون بآیات الله ثمناً قليلاً اولئک لهم اجرهم عند ربهم ان الله سریع الحساب »

اهل کتابدن بعضیلری واردر که انلرالله ایچون خشوع [وخضوع] ایدرک آیات الهی ثمن قلیل ایله مبادلله ائیلیدرک [توراة وانجیلده مسطور نعمت پیغمبری بی جزئی بر منفعت مقابلنده کتم ائیمدرک] ذات الوهیتنه، وسره انزال اولنان ایله کندیلرینه انزال ایدیلله نه [یعنی قرآن ایله کتابینه حقیله] ایمان ایدرلر . انلرک ربلی عندنده اجرلری واردر . [« اولئک یؤتون اجرهم مرتین » قول کریمی ، « یؤتکم کفایین من رحته » نظم شریفی ایله کندیلرینه وعد بیورلمش اجر مخصوص واردر] جناب حق سریع الحسابدر . [علم الهی جمیع اشیایه نافذ اولوب ذات اقدس ربانی هر عالمک سزاوار بولندی اجر و مکافاته تأمله محتاج اولقسزین واقف و آشنا اولدیغندن اجر موعود کندیلرینه سرعتله واصل اولور] .

بومدح وستایش الهی یه نائل اولان بعض اهل کتاب ایله کیملر مراد اولدیغنده مفسرین عظام حضرات اختلاف ایتدیلر . بعضیلری : عبدالله بن سلام ایله یاران وجعاعتی مراددر دیدیلر . بعضیلری دیدیلر که بونلر اهل نجراندن قرق ، حبشستاندن اوتوز ایکی ، رومدن سکیز کیسه لردر که نصاری ایکن اسلام اولمشلر ایدی . بعضیلری ده دیدیلر که بونکله « اصحمة » نامنده کی نجاشی مراددر . یعنی بومدحه مظهر اولان ذات

زمان سعادته شرفیاب اسلام اولان حبشستان ملکی « اصحمة » در . [۱] نجاشی حبشستان ملوکنک علم حاصلیدر ، نته کیم عجم شاهلرینه « کسری » ، هند پادشاهلرینه « رای » ، چین پادشاهلرینه « فففور » روم اولکه سنک حکمدارلرینه « قیصر » لقب خاص اولدینی کبی . اصحمة وفات ایدنجه جبریل امین بونی رسول اکرمه خبر و پر مش ایدی . بونک اوزرینه ذات نبوتیناه افندمن صحابیده : خارج بلده یه چیقک ده آخردیاده وفات ایتمش اولان برقرنداشکزک جنازه نمازینی قیلک بیوردی . وبلده طاهره نك قبرستانی بولنان « بقیع » نام محله چیقدی . اوراده حبشستان جهتنه نظرایدوب ذات رسالتیناهنه نجاشی نك نعمتی منکشف اولمسیله نمازینی قیلدی . بری طرفدن ایسه منافقار : باقک شوکا [طرف مستجمع الشرف حضرت رسالتیناهنی یه اشارتدر] سرامدان نصارادن اول بر آدم ایچون جنازه نمازی قلیورکه او آدم کندینی اصلا کورماش و دینه داخل اولماشدر دیلریله بوآیت کریمه شرف نزول ایتشدر .

استطراد

وقتیه رژی قومیسری نوری بک مرحوم ایله برابر بوراقم الحروف عکاده اقامته مأمور اولمشیدق . اوراده بولندیغم هنکامده یسوعیوندن بریله اده صره مصاحبت ایدر ایدم . مصاحبم : خوشکو ، نکته پیرا ، تبعاتی واسع بر ذات ایدی . هر چشید صحبتلر ایدر ، هر وادیده کزینورایدک . برکون ینه بر معناد قونوشورایکن سیاق و سباق مباحثه دن مناسبت الدیررق بو ذات دیدی که انتظام عالم ، سعادت بنی آدم ، بشریتک هم آهنگ وفاق معاشرت اولهرق یوریمسنه توقف ایدر . بوساحه وسیعه عرفاند ، خیل جولان ایتدی . ذکاسنه انضمام ایدن طلاقت لسانیه سوزینه قوت ویرمکه ، افکارینی تأیید ایچون دلائل وشواهد ایرادینه ، همبزمک قلبی کندی طرفنه اماله ایدیه جک الفاظ کزین ایله رونق طراز کلام اولغه سبی بلیغ کوسترمکه ایدی . تمامیه دیکلهدم . دیدم بک طوغری ، لکن آرزو اولنان بومطلب اقصى نه صورتله حرات عالمده نجلی ایده بیلور ؟ ایما ایتدیکی جهتی ارا نه ایتمسیله دیدم که عین کلام ایله متکلم وعین نوع تبلیغ ایله مبموث مثلاً یوز کشیک بر قافله فضالادن طقسان طقوزینی تصدیق ایدوب ده صره یوزنجیسنه کانجه بردنبره یوزچوپروب آتی انکار ایلیمک ، اوافاضل دیشانه بغیرحق حقارته جرأت ایتیمک نزد ارباب عرفان وایقاند شایان قبولی در ؟ بوتفریق حقیقت بین اولانلر نه دیر ؟

حضرت عیسی علیه السلام اعتقاد اسلامیانده پیغمبراندندر . هم اولو العزم پیغمبران ذیشاندر . جامعلرده متوجه بولندیغمز محراب عبودیتک فوقنده « کما دخل علیها زکریا المحراب وجد عندها رزقا » نظم جلیلی منقوشدر که بوده جناب روح الهیک والده سی حضرت مریم العذرایه دائردر . قرآن کریمک برحق سور و آیتی حضرت مریم علیها السلامک منافقینی ، عصمت و طهارتنی ، نساء عالمین اوزرینه اصطفا سنی ناطقندر . قرآنده روح الهیک طفل ایکن بشیکه تکلم ایلدیکی ، ائمه وارصلره باذن الله شفاساز اولدینی ، باذن الله احیاء اموات ایتدیکی ،

[۱] همزه و حاک فتحیه در .